

ความคิดเห็นของประชาชนเกี่ยวกับการดำเนินงาน กองทุนหลักประกันสุขภาพท้องถิ่น ในระดับพื้นที่องค์การบริหารส่วนตำบลทุ่งก่อ อำเภอเวียงเชียงรุ้ง จังหวัดเชียงราย

People's Opinion towards an Operation of Health Insurance Fund
in Area within Jurisdiction of Thung-kor Sub-district Administrative
Organization, Wieng Chiang Rung, Chiangrai Province

นายทวีศักดิ์ นาทอง¹

ภาพจาก: http://payom.go.th/public/activity_upload/backend/pics_30_7.jpg

* บทคัดย่อ

การศึกษาเรื่อง ความคิดเห็นของประชาชนเกี่ยวกับผลการดำเนินงานกองทุนหลักประกันสุขภาพท้องถิ่นในระดับพื้นที่องค์การบริหารส่วนตำบลทุ่งก่อ อำเภอเวียงเชียงรุ้ง จังหวัดเชียงราย มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาผลการดำเนินงาน ปัญหา อุปสรรค และแนวทางการเพิ่มประสิทธิภาพการปฏิบัติงานของกองทุนหลักประกันสุขภาพท้องถิ่นในระดับพื้นที่ขององค์การบริหารส่วนตำบลทุ่งก่อ อำเภอเวียงเชียงรุ้ง จังหวัดเชียงราย กลุ่มตัวอย่างเป็นประชาชนในตำบลทุ่งก่อ อำเภอเวียงเชียงรุ้ง จังหวัดเชียงราย จำนวน 376 คน ใช้วิธีการสุ่มแบบแบ่งชั้น เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้เป็นแบบสอบถาม ผู้วิจัยดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูล

¹หลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงราย

ด้วยตนเอง วิเคราะห์ข้อมูลด้วยคอมพิวเตอร์ โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป มีสถิติที่เกี่ยวข้อง คือ ค่าความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานสรุปผลการศึกษาดังนี้

1. ความคิดเห็นของประชาชนเกี่ยวกับผลการดำเนินงานกองทุนหลักประกันสุขภาพท้องถิ่นในระดับพื้นที่องค์การบริหารส่วนตำบลทุ่งก่อ อำเภอเวียงเชียงรุ้ง จังหวัดเชียงราย โดยภาพรวม เห็นว่า มีการดำเนินงานอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{x}=3.22$, S.D.=0.71) โดยที่ทุกด้านมีค่าเฉลี่ยในระดับปานกลาง เรียงตามลำดับดังนี้ ด้านการป้องกันและควบคุมโรค ด้านการแก้ปัญหาสุขภาพ ด้านการสร้างเสริมสุขภาพ ด้านการบริหารจัดการ และด้านการมีส่วนร่วมกับประชาชน

2. ปัญหา อุปสรรค การปฏิบัติงานของกองทุนหลักประกันสุขภาพท้องถิ่นในระดับพื้นที่องค์การบริหารส่วนตำบลทุ่งก่อ อำเภอเวียงเชียงรุ้ง จังหวัดเชียงราย โดยภาพรวม เห็นว่า มีปัญหา อุปสรรคในระดับปานกลาง ($\bar{x}=2.96$, S.D.=0.75) โดยที่ทุกด้านมีค่าเฉลี่ยในระดับปานกลาง เรียงตามลำดับดังนี้ ด้านการบริหารจัดการ ด้านการแก้ปัญหาสุขภาพ ด้านการป้องกันและควบคุมโรค ด้านการมีส่วนร่วมกับประชาชน และด้านการสร้างเสริมสุขภาพ

3. แนวทางการเพิ่มประสิทธิภาพการปฏิบัติงานของกองทุนหลักประกันสุขภาพท้องถิ่นในระดับพื้นที่องค์การบริหารส่วนตำบลทุ่งก่อ อำเภอเวียงเชียงรุ้ง จังหวัดเชียงราย โดยภาพรวม เห็นว่า ควรทำในระดับมาก ($\bar{x}=3.71$, S.D.= 0.83) โดยที่ทุกด้านมีค่าเฉลี่ยในระดับมาก เรียงตามลำดับดังนี้ ด้านการป้องกันและควบคุมโรค ด้านการบริหารจัดการ ด้านการแก้ปัญหาสุขภาพ ด้านการสร้างเสริมสุขภาพ และด้านการมีส่วนร่วมกับประชาชน

* Abstract

The aim of this study was to investigate outcomes, problems, obstacles, and strategies in operating health insurance fund in area within the jurisdiction of Thung-kor Sub-district Administrative Organization. The subjects were 376 citizens from Thung-kor Sub-district area recruited by means of stratified random sampling technique. Questionnaire was employed to collect the data, and data analysis involved frequency, percentage, mean, and standard deviation.

The findings showed that:

1. In the overall, moderate level of operation of health insurance fund was observed with mean and S.D. scores at 3.22 and 0.71 respectively. Likewise, all individual domains also held moderate level of operation which included diseases prevention and suppression, health problems remedy, health promotion, administration, and participation of the public.

2. Problems and obstacles towards the operation of health insurance fund were found at the moderate level with mean and standard deviation scores at 2.96 and 0.75 respectively. Similarly, moderate level was observed in all sub-domains of the operation of health insurance fund which included administration, health problems remedy, diseases prevention and suppression, participation of the public, and health promotion.

3. The respondents voiced their opinion, at high level, that strategies to maximize effectiveness in operating health insurance fund were needed with mean and standard deviation scores at 3.71 and 0.83 respectively. In the same way, high level of operation of health insurance fund was reported in all sub-domains which included diseases prevention and suppression, administration, health problems remedy, health promotion, and participation of the public.

* บทนำ

สำนักงานหลักประกันสุขภาพแห่งชาติ (สปสช.) ได้สนับสนุนให้เกิดโครงการนำร่องการจัดตั้งกองทุนหลักประกันสุขภาพท้องถิ่นในระดับพื้นที่ ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2549 โดยยึดหลักความสมัครใจขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น (อปท.) พร้อมกับกำหนดเงื่อนไขให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น (อปท.) จัดสรรงบประมาณสมทบร่วม (Co-Matching Fund) ในการบริหารกองทุนยึดหลักการมีส่วนร่วมของประชาชน มีตัวแทนภาคประชาชนเป็นคณะกรรมการในกองทุน ซึ่งมีกองทุนหลักประกันสุขภาพท้องถิ่นครอบคลุมพื้นที่องค์การบริหารส่วนตำบล และ เทศบาล จำนวน 872 แห่ง ในปีแรกที่ดีำเนินการ ในระหว่างปี พ.ศ. 2549-พ.ศ. 2550 และเพิ่มขึ้นเป็น 2,674 แห่ง (ร้อยละ 34) และ 3,929 แห่ง (ร้อยละ 50) ในปีที่สอง และสามตามลำดับ และในปีงบประมาณ 2553 มีองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่เข้าร่วมโครงการ 5,504 แห่งหรือคิดเป็นร้อยละ 70 ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นทั่วประเทศ (สถาบันการจัดการระบบสุขภาพ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์. 2554: 4) โดยส่วนใหญ่ในเขตชนบทดำเนินการโดยองค์การบริหารส่วนตำบล ส่วนน้อยอยู่ในเขตเทศบาล การดำเนินนโยบายนี้สอดคล้องกับกฎหมายการจัดตั้งให้สำนักงานหลักประกันสุขภาพแห่งชาติเพื่อสนับสนุนการกระจายอำนาจให้แก่ท้องถิ่น โดยการบริหารจัดการ

การสร้างเสริมสุขภาพ (Health Promotion) เกี่ยวข้องกับกิจกรรมที่ช่วยทำให้ประชาชนมีสุขภาพอนามัยแข็งแรง มีความรู้ในการดูแลตนเอง การป้องกันโรคติดต่อ ซึ่งนอกจากจะเป็นผลดีต่อตนเองและครอบครัวแล้ว ยังเป็นผลดีต่อส่วนรวม กล่าวคือ ลดรายจ่ายการรักษาพยาบาลของภาครัฐ ลดภาระการทำงานของแพทย์พยาบาล และบุคลากรการแพทย์ การที่ประชาชนมีสุขภาพดี ยังหมายถึงเพิ่มขีดความสามารถด้านการผลิต ทุกคนปฏิบัติภารกิจได้ตามปกติ (Normal Functioning) ในบันทึกข้อตกลงระหว่างประเทศ The Ottawa Charter for Health Promotion ในปี ค.ศ. 1986 ทุกประเทศตระหนักถึงความสำคัญของมิติทางสังคมเกี่ยวกับสุขภาพ (Social Determinants of Health) และบทบาทของชุมชนในฐานะเป็นแกนกลางของกิจกรรมการสร้างเสริมสุขภาพ และสนับสนุนให้ภาครัฐและรัฐบาลท้องถิ่นมีบทบาทสำคัญในการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมกรรมการสร้างเสริมสุขภาพโดยมาตรการเพิ่มพลังให้ภาคประชาชนผ่านกิจกรรมชุมชน

กองทุนหลักประกันสุขภาพส่วนท้องถิ่นนับเป็นนวัตกรรมที่สำคัญในระบบสุขภาพของประเทศไทยในการส่งเสริมการมีส่วนร่วมดูแลสุขภาพของประชาชนจากหลายภาคส่วนในสังคม โดยมีองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเป็นกลไกสำคัญในการประสานงานองค์กร และภาคีเครือข่ายในพื้นที่เข้ามาร่วมค้นหาปัญหาและความต้องการของประชาชน ร่วมวางแผน และส่งเสริมให้เกิดการมีส่วนร่วมดำเนินกิจกรรมด้านสุขภาพ นอกจากนี้ยังสนับสนุนให้ประชาชนได้แสดงบทบาทในการพึ่งตนเองด้านสุขภาพ และส่งเสริมให้บุคลากรด้านสาธารณสุขในพื้นที่ได้แสดงบทบาทในการสนับสนุนประชาชนในการดูแลสุขภาพตนเอง ทั้งนี้ยังส่งเสริมให้ทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องเกิดความตระหนักต่อการปรับเปลี่ยนพฤติกรรมสุขภาพของประชาชนสามารถดูแลสุขภาพได้ด้วยตนเอง

การดำเนินงานดังกล่าวเป็นการนำร่องในพื้นที่ที่พร้อมในระยะแรกแต่ก่อนที่จะขยายพื้นที่ดำเนินงานในระยะต่อไปในปี พ.ศ. 2550-2551 เห็นควรที่จะต้องมีการติดตามประเมินผลการดำเนินงานของพื้นที่นำร่อง ซึ่งกองทุนหลักประกันสุขภาพท้องถิ่นในระดับพื้นที่องค์การบริหารส่วนตำบลทุ่งก่อ เป็น 1 ใน 16 กองทุนหลักประกันสุขภาพท้องถิ่นในจังหวัดเชียงรายและเป็นกองทุนนำร่องระดับอำเภอของอำเภอเวียงเชียงรุ้ง จังหวัดเชียงราย ได้ดำเนินการจัดทำบันทึกข้อตกลงกับสำนักงานหลักประกันสุขภาพพื้นที่ภาคเหนือ จังหวัดเชียงใหม่ โดยได้รับงบประมาณจากสำนักงานหลักประกันสุขภาพ 37.50 บาท ต่อหัวประชากรในพื้นที่องค์การบริหารส่วนตำบลทุ่งก่อและท้องถิ่นได้สมทบเพิ่มร้อยละ 10 ของวงเงินงบประมาณทั้งหมด ดำเนินการจัดตั้งคณะกรรมการบริหารกองทุนในระดับตำบลเพื่อบริหารกองทุนตามหลักสิทธิประโยชน์กลุ่มเป้าหมาย สตรีมีครรภ์ เด็กเล็ก เด็กโต หรือเยาวชน กลุ่มวัยแรงงาน กลุ่มผู้สูงอายุ ผู้พิการ ผู้ป่วยเอดส์ ในตำบลทุ่งก่อ อำเภอเวียงเชียงรุ้ง จังหวัดเชียงราย

กองทุนหลักประกันสุขภาพท้องถิ่นในระดับพื้นที่ขององค์การบริหารส่วนตำบลทุ่งก่อที่ดำเนินการในครั้งนี้ เป็นการค้นหาข้อเท็จจริงในด้านความคิดเห็นการให้บริการด้านการจัดสรรงบประมาณจากกลุ่มเป้าหมายตามหลักสิทธิประโยชน์และประชาชนในพื้นที่ในระยะต่อไป จะช่วยสร้างความเข้าใจและการเรียนรู้ให้กับฝ่ายต่างๆ ที่เกี่ยวข้อง ทั้งองค์การบริหารส่วนตำบลทุ่งก่อ สถานีนามัยในพื้นที่โรงพยาบาลเวียงเชียงรุ้ง โรงเรียน และหน่วยงานอื่นๆ ในพื้นที่รวมทั้งใช้เป็นข้อมูลประกอบการดำเนินงานในเรื่องนี้ ของกองทุนที่จะเกิดขึ้นใหม่ในปี พ.ศ. 2551 และ

ปี พ.ศ. 2552 ในองค์การบริหารส่วนตำบลต่างๆ อีกมาก โดยเฉพาะผลลัพธ์
ในด้านการส่งเสริมสุขภาพและป้องกันโรคของประชาชนในตำบลทุ่งก่อ และช่วยให้เห็น
ทิศทางที่จะพัฒนาต่อยอดทั้งในระดับนโยบาย โครงการกิจกรรมในพื้นที่ต่อไป

การดำเนินงานกองทุนหลักประกันสุขภาพท้องถิ่นในระดับพื้นที่
องค์การบริหารส่วนตำบลทุ่งก่อ อำเภอเวียงเชียงรุ้ง จังหวัดเชียงราย ถือเป็น
ยุทธศาสตร์ที่เป็นเครื่องมือในการเสริมสร้างพลังองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นและ
องค์กรชุมชนในด้านการสร้างเสริมสุขภาพและป้องกันโรคในชุมชน ซึ่งกองทุนฯ
ดังกล่าวได้ดำเนินการมาระยะหนึ่งแล้ว ควรที่จะมีการประเมินพัฒนาการและสัมฤทธิ์ผล
ของกองทุนดังกล่าวเพื่อเป็นแนวทางในการเพิ่มประสิทธิภาพการดำเนินงาน
ของกองทุน ดังนั้นการศึกษาความคิดเห็นของประชาชนเกี่ยวกับการดำเนินงาน
กองทุนหลักประกันสุขภาพท้องถิ่นในระดับพื้นที่องค์การบริหารส่วนตำบลทุ่งก่อ
อำเภอเวียงเชียงรุ้ง จังหวัดเชียงราย จะทำให้ได้แนวทางการเพิ่มประสิทธิภาพ
การปฏิบัติงานของกองทุนหลักประกันสุขภาพท้องถิ่นในระดับพื้นที่ขององค์การบริหาร
ส่วนตำบลทุ่งก่อ อำเภอเวียงเชียงรุ้ง จังหวัดเชียงราย ต่อไปได้

*** วัตถุประสงค์ของการวิจัย**

1. เพื่อศึกษาผลการดำเนินงานของกองทุนหลักประกันสุขภาพท้องถิ่น
ในระดับพื้นที่ขององค์การบริหารส่วนตำบลทุ่งก่อ
2. เพื่อศึกษาปัญหา อุปสรรค การปฏิบัติงานของกองทุนหลักประกัน
สุขภาพท้องถิ่นในระดับพื้นที่ขององค์การบริหารส่วนตำบลทุ่งก่อ
3. เพื่อศึกษาแนวทางการเพิ่มประสิทธิภาพการปฏิบัติงานของ
กองทุนหลักประกันสุขภาพท้องถิ่นในระดับพื้นที่ขององค์การบริหารส่วนตำบลทุ่งก่อ

*** ประโยชน์ของการวิจัย**

1. ได้รับทราบผลการดำเนินงานของกองทุนหลักประกันสุขภาพท้องถิ่น
ในระดับพื้นที่องค์การบริหารส่วนตำบลทุ่งก่อ ที่จัดให้มีกองทุนหลักประกันสุขภาพ
ที่ประชาชนมีส่วนร่วม ทั้งร่วมการบริหารกองทุนและร่วมเสนอปัญหาและความต้องการ
ด้านสุขภาพการส่งเสริมสุขภาพ และเป็นกลุ่มที่จะได้รับประโยชน์ หรือผลลัพธ์ภารกิจ
ของกองทุน รวมถึงการเข้าถึงบริการของกองทุนอย่างมีประสิทธิภาพ สามารถกำหนด
รูปแบบและวิธีการที่จะดำเนินการจัดบริการต่างๆ ได้ อย่างมีประสิทธิภาพ

2. ได้ทราบ ปัญหา อุปสรรค และแนวทางการเพิ่มประสิทธิภาพการดำเนินงานของกองทุนหลักประกันสุขภาพในระดับพื้นที่ขององค์การบริหารส่วนตำบลทุ่งก่อ หลังจากได้ดำเนินงานมาแล้วและช่วยพัฒนาต่อยอดให้กับกองทุน คณะกรรมการภาคีเครือข่ายได้ทราบข้อมูลปัญหาอุปสรรคแนวทางการดำเนินงานเพื่อให้กองทุนหลักประกันสุขภาพมีลักษณะที่ทรงประสิทธิภาพ สะดวก รวดเร็ว และยังสามารถกำหนดรูปแบบและทิศทางของการจัดกิจกรรมเพื่อป้องกันและส่งเสริมสุขภาพของประชาชนได้ครอบคลุมพื้นที่ทั้งตำบลทุ่งก่อ

ภาพจาก: http://payom.go.th/public/activity_upload/backend/pics_30_5.jpg

★ ขอบเขตของการวิจัย

การศึกษาเรื่อง ความคิดเห็นของประชาชนเกี่ยวกับการดำเนินงานกองทุนหลักประกันสุขภาพท้องถิ่นในระดับพื้นที่องค์การบริหารส่วนตำบลทุ่งก่อ อำเภอเวียงเชียงรุ้ง จังหวัดเชียงราย ผู้วิจัยได้กำหนดขอบเขตการศึกษาไว้ ดังนี้

ขอบเขตด้านเนื้อหา

1. ความคิดเห็นของประชาชนเกี่ยวกับการดำเนินงานกองทุนหลักประกันสุขภาพท้องถิ่นในระดับพื้นที่องค์การบริหารส่วนตำบลทุ่งก่อ อำเภอเวียงเชียงรุ้ง จังหวัดเชียงราย โดยกำหนดขอบเขตเนื้อหาที่ใช้ตามยุทธศาสตร์ของกองทุนระบบหลักประกันสุขภาพระดับท้องถิ่นหรือพื้นที่องค์การบริหารส่วนตำบลทุ่งก่อ ประกอบด้วย

- 1.1 การมีส่วนร่วมกับประชาชน
- 1.2 การสร้างเสริมสุขภาพ

1.3 การป้องกันและควบคุมโรค

1.4 การแก้ปัญหาสุขภาพ

1.5 การบริหารจัดการ

2. ปัญหาอุปสรรคและแนวทางการเพิ่มประสิทธิภาพการดำเนินงานกองทุนหลักประกันสุขภาพท้องถิ่นในระดับพื้นที่องค์การบริหารส่วนตำบลทุ่งก่อ อำเภอเวียงเชียงรุ้ง จังหวัดเชียงราย ประกอบด้วย

2.1 การมีส่วนร่วมกับประชาชน

2.2 การสร้างเสริมสุขภาพ

2.3 การป้องกันและควบคุมโรค

2.4 การแก้ปัญหาสุขภาพ

2.5 การบริหารจัดการ

ขอบเขตด้านประชากร

ประชากรที่ใช้ในการศึกษาเป็นประชาชนในตำบลทุ่งก่อ อำเภอเวียงเชียงรุ้ง จังหวัดเชียงราย ที่มีอายุตั้งแต่ 20 ปีขึ้นไป และอาศัยอยู่ในพื้นที่จริง จำนวน 5,087 คน (องค์การบริหารส่วนตำบลทุ่งก่อ. 2555: 5)

ขอบเขตด้านพื้นที่

ศึกษาในเขตพื้นที่ตำบลทุ่งก่อ อำเภอเวียงเชียงรุ้ง จังหวัดเชียงราย

ขอบเขตด้านระยะเวลา

วันที่ 1 เดือนมกราคม-30 เดือนกันยายน พ.ศ. 2555

*** วิธีดำเนินการวิจัย**

ประชากร

ประชากรที่ใช้ในการศึกษาเป็นประชาชนในตำบลทุ่งก่อ อำเภอเวียงเชียงรุ้ง จังหวัดเชียงราย ที่มีอายุตั้งแต่ 20 ปีขึ้นไป และอาศัยอยู่ในพื้นที่จริง จำนวน 5,087 คน (องค์การบริหารส่วนตำบลทุ่งก่อ. 2555: 5)

กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้เป็นประชาชนในตำบลทุ่งก่อ อำเภอเวียงเชียงรุ้ง จังหวัดเชียงราย ที่มีอายุตั้งแต่ 20 ปีขึ้นไป จำนวน 186 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาค้นครั้งนี้เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับความคิดเห็นของประชาชนเกี่ยวกับการดำเนินงานกองทุนหลักประกันสุขภาพท้องถิ่นในระดับพื้นที่ องค์การบริหารส่วนตำบลทุ่งก่อ อำเภอเวียงเชียงรุ้ง จังหวัดเชียงราย แบ่งออกเป็น 5 ตอน มีรายละเอียดดังนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไป เป็นคำถามปลายปิด ถามถึงข้อมูลทั่วไปของกลุ่มประชากร ประกอบด้วย เพศ อายุ การนับถือศาสนา สถานภาพ ระดับการศึกษา และระดับรายได้ต่อเดือน เป็นแบบสอบถามแบบเลือกตอบ (Checklist)

ตอนที่ 2 การรับรู้ของประชาชนเกี่ยวกับกองทุนระบบประกันสุขภาพท้องถิ่นในระดับพื้นที่ องค์การบริหารส่วนตำบลทุ่งก่อ อำเภอเวียงเชียงรุ้ง จังหวัดเชียงราย เป็นแบบสอบถามแบบเลือกตอบ (Checklist)

ตอนที่ 3 ความคิดเห็นของประชาชนเกี่ยวกับผลการดำเนินงานกองทุนหลักประกันสุขภาพท้องถิ่นในระดับพื้นที่ องค์การบริหารส่วนตำบลทุ่งก่อ อำเภอเวียงเชียงรุ้ง จังหวัดเชียงราย ประกอบด้วย 5 องค์ประกอบ คือ การมีส่วนร่วมกับประชาชน การสร้างเสริมสุขภาพ การป้องกันและควบคุมโรค การแก้ปัญหาสุขภาพ และการบริหารจัดการกองทุนหลักประกันสุขภาพ ลักษณะของคำถามเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) โดยใช้การประเมินค่าของ ลิเคอร์ท (Likert's Scale) 5 ระดับ โดยมีคะแนน

วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยนำหนังสือขอความร่วมมือในการวิจัยจากคณะสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงราย ไปยังนายกองค์การบริหารส่วนตำบลทุ่งก่อ อำเภอเวียงเชียงรุ้ง จังหวัดเชียงราย เพื่อขอให้นายกองค์การบริหารส่วนตำบล ออกหนังสือขอความร่วมมือไปยังผู้ใหญ่บ้านในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลทุ่งก่อ เพื่ออำนวยความสะดวกในการเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยแบบสอบถาม

การจัดทำกับข้อมูลและวิเคราะห์ข้อมูล

เมื่อดำเนินการสอบถามประชากรเป้าหมายแล้ว ผู้วิจัยนำแบบสอบถามมาทำการตรวจสอบความสมบูรณ์ของข้อมูล หลังจากนั้นนำข้อมูลทั้งหมดเข้ารหัส (Coding) แล้วนำไปวิเคราะห์ประเมินผลด้วยคอมพิวเตอร์ โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปในการวิเคราะห์ ค่าสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ตามวัตถุประสงค์และสมมติฐานการศึกษาค้นคว้า ใช้สถิติเชิงพรรณนา ดังนี้

1. การวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของกลุ่มตัวอย่าง ข้อมูลการรับรู้ของประชาชนเกี่ยวกับกองทุนระบบประกันสุขภาพท้องถิ่นในระดับพื้นที่องค์การบริหารส่วนตำบลทุ่งก่อ อำเภอเวียงเชียงรุ้ง จังหวัดเชียงราย ใช้สถิติเชิงพรรณนา โดยแจกแจงความถี่ (Frequency) ค่าร้อยละ (Percentage)

2. การวิเคราะห์ข้อมูลความคิดเห็นของประชาชนเกี่ยวกับผลการดำเนินงานกองทุนหลักประกันสุขภาพ ปัญหา อุปสรรคในการปฏิบัติงานของกองทุนหลักประกันสุขภาพ และแนวทางการเพิ่มประสิทธิภาพการปฏิบัติงานของกองทุนหลักประกันสุขภาพท้องถิ่นในระดับพื้นที่องค์การบริหารส่วนตำบลทุ่งก่อ อำเภอเวียงเชียงรุ้ง จังหวัดเชียงราย ใช้วิธีการหาค่าเฉลี่ย (Mean) และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) และนำเสนอในรูปแบบตารางประกอบคำบรรยาย

★ สรุปผลการวิจัย

1. ความคิดเห็นของประชาชนเกี่ยวกับผลการดำเนินงานกองทุนหลักประกันสุขภาพท้องถิ่นในระดับพื้นที่องค์การบริหารส่วนตำบลทุ่งก่อ อำเภอเวียงเชียงรุ้ง จังหวัดเชียงราย โดยภาพรวม เห็นว่า มีการดำเนินงานอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{x} = 3.22$) โดยที่ทุกด้านมีค่าเฉลี่ยในระดับปานกลาง เรียงตามลำดับดังนี้ ด้านการป้องกันและควบคุมโรค ด้านการแก้ปัญหาสุขภาพ ด้านการสร้างเสริมสุขภาพ ด้านการบริหารจัดการ และด้านการมีส่วนร่วมกับประชาชน

2. ปัญหา อุปสรรค การปฏิบัติงานของกองทุนหลักประกันสุขภาพท้องถิ่นในระดับพื้นที่องค์การบริหารส่วนตำบลทุ่งก่อ อำเภอเวียงเชียงรุ้ง จังหวัดเชียงราย โดยภาพรวม เห็นว่า มีปัญหา อุปสรรคในระดับปานกลาง ($\bar{x} = 2.96$) โดยที่ทุกด้านมีค่าเฉลี่ยในระดับปานกลาง เรียงตามลำดับดังนี้ ด้านการบริหารจัดการ ด้านการแก้ปัญหาสุขภาพ ด้านการป้องกันและควบคุมโรค ด้านการมีส่วนร่วมกับประชาชน และด้านการสร้างเสริมสุขภาพ

3. แนวทางการเพิ่มประสิทธิภาพการปฏิบัติงานของกองทุนหลักประกันสุขภาพท้องถิ่นในระดับพื้นที่องค์การบริหารส่วนตำบลทุ่งก่อ อำเภอเวียงเชียงรุ้ง จังหวัดเชียงราย โดยภาพรวม เห็นว่า ควรทำในระดับมาก ($\bar{x} = 3.71$) โดยที่ทุกด้านมีค่าเฉลี่ยในระดับมาก เรียงตามลำดับดังนี้ ด้านการป้องกันและควบคุมโรค ด้านการบริหารจัดการ ด้านการแก้ปัญหาสุขภาพ ด้านการสร้างเสริมสุขภาพ และด้านการมีส่วนร่วมกับประชาชน

* อภิปรายผล

จากการศึกษาเรื่อง ความคิดเห็นของประชาชนเกี่ยวกับผลการดำเนินงานกองทุนหลักประกันสุขภาพท้องถิ่นในระดับพื้นที่องค์การบริหารส่วนตำบลทุ่งก่อ อำเภอเวียงเชียงรุ้ง จังหวัดเชียงราย พบข้อมูลที่จะนำมาอภิปรายผลการวิจัยได้ดังนี้

1. ความคิดเห็นของประชาชนเกี่ยวกับผลการดำเนินงานกองทุนหลักประกันสุขภาพท้องถิ่นในระดับพื้นที่องค์การบริหารส่วนตำบลทุ่งก่อ อำเภอเวียงเชียงรุ้ง จังหวัดเชียงราย ถ้ามองในภาพรวมประชาชนในพื้นที่เห็นว่ามีผลการดำเนินงานอยู่ในระดับปานกลางทุกด้าน เรียงตามลำดับดังนี้ ด้านการป้องกันและควบคุมโรค ด้านการแก้ปัญหาสุขภาพ ด้านการสร้างเสริมสุขภาพ ด้านการบริหารจัดการ และด้านการมีส่วนร่วมกับประชาชน สอดคล้องกับการศึกษาของ วรณา ทองกาแก้ว (2554: บทคัดย่อ) ได้ศึกษาถึงการมีส่วนร่วมของประชาชนในการดำเนินงานกองทุนหลักประกันสุขภาพระดับท้องถิ่นในจังหวัดยะลา ผลการศึกษาพบว่า มีการบริหารจัดการกองทุนหลักประกันสุขภาพและการมีส่วนร่วมในกิจกรรมกองทุนหลักประกันสุขภาพระดับท้องถิ่นอยู่ในระดับปานกลาง แต่แตกต่างกับการศึกษาของ ชาญชัย ชัยสว่าง (2553: บทคัดย่อ) ได้ศึกษาถึงการพัฒนาการดำเนินงานกองทุนหลักประกันสุขภาพในระดับท้องถิ่นอำเภอเฝ้าไร่ จังหวัดหนองคาย ผลการศึกษาพบว่า การดำเนินงานกองทุนหลักประกันสุขภาพในระดับท้องถิ่น โดยรวมและรายด้านทุกด้านมีระดับการดำเนินงานอยู่ในระดับมาก เหตุผลสำคัญที่ทำให้ประชาชนเห็นว่าการดำเนินงานกองทุนหลักประกันสุขภาพท้องถิ่นในระดับพื้นที่องค์การบริหารส่วนตำบลทุ่งก่อ อำเภอเวียงเชียงรุ้ง จังหวัดเชียงราย อยู่ในระดับปานกลางเนื่องจากการดำเนินงานกองทุนหลักประกันสุขภาพท้องถิ่นในระดับพื้นที่องค์การบริหารส่วนตำบลทุ่งก่อ อำเภอเวียงเชียงรุ้ง จังหวัดเชียงราย เป็นโครงการนำร่อง ลักษณะงานบางอย่างอยู่ในช่วงของการทดลองทำ อีกทั้งบุคลากรส่วนใหญ่ขาดประสบการณ์ในการดำเนินงาน และที่สำคัญขาดการบริหารจัดการที่ดี ซึ่งประชาชนเห็นว่าเป็นปัญหาและอุปสรรคในการปฏิบัติงานของกองทุนหลักประกันสุขภาพท้องถิ่นในระดับพื้นที่องค์การบริหารส่วนตำบลทุ่งก่อ อำเภอเวียงเชียงรุ้ง จังหวัดเชียงราย มากที่สุด สอดคล้องกับการศึกษาของ สัญญา ไมตรีสวัสดิ์ (2553: บทคัดย่อ) ได้ศึกษาถึงการปรับปรุงการดำเนินงานกองทุนหลักประกันสุขภาพระดับท้องถิ่นองค์การบริหารส่วนตำบลบัวทอง อำเภอเมืองบุรีรัมย์ จังหวัดบุรีรัมย์ ผลการศึกษาพบว่า คณะกรรมการยังไม่มีบทบาทในการดำเนินงานกองทุนทั้ง 5 บทบาท ทั้งนี้เพราะคณะกรรมการเข้ามาดำเนินงานเป็นวาระแรก

ยังไม่มีประสบการณ์ในการดำเนินงานกองทุน ยังไม่ได้ศึกษารายละเอียดแนวทางการปฏิบัติงานกองทุนหลักประกันสุขภาพในระดับท้องถิ่นหรือพื้นที่ และยังไม่มีมีความรู้ความเข้าใจ ทักษะในงานด้านสาธารณสุขชุมชน อีกทั้งกรรมการกองทุนที่มาจากภาคประชาชนขาดความเชื่อมั่น ขาดความเป็นอิสระในการบริหารจัดการงาน

สำหรับในด้านการสร้างเสริมสุขภาพในเรื่องมีการส่งเสริมให้หลีกเลี่ยงอบายมุขทุกชนิด ทั้งการพนัน การดื่มสุรา การเสพยาเสพติด เป็นต้น โดยจัดตั้งเป็นหมู่บ้านปลอดยาเสพติด ปลอดการพนัน และบอกกล่าวถึงอันตรายในการดื่มสุรา ประชาชนเห็นว่าการดำเนินงานมากที่สุด เนื่องจากเป็นนโยบายขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น หรือหน่วยงานภาครัฐโดยตรง ที่จะต้องเข้าไปแก้ไข ป้องกัน ปราบปรามให้หมดไปจากสังคมไทย จึงส่งผลให้ประชาชนมองเห็นได้อย่างชัดเจน

2. ปัญหา อุปสรรค การปฏิบัติงานของกองทุนหลักประกันสุขภาพท้องถิ่นในระดับพื้นที่องค์การบริหารส่วนตำบลทุ่งก่อ อำเภอเวียงเชียงรุ้ง จังหวัดเชียงราย ถ้ามองในภาพรวมประชาชนในพื้นที่เห็นว่ามีปัญหา อุปสรรค การปฏิบัติงานอยู่ในระดับปานกลางทุกด้าน เรียงตามลำดับปัญหา คือ ด้านการบริหารจัดการด้านการแก้ปัญหาสุขภาพ ด้านการป้องกันและควบคุมโรค ด้านการมีส่วนร่วมกับประชาชน และด้านการสร้างเสริมสุขภาพ สำหรับเรื่องที่ประชาชนเห็นว่ามีปัญหาอุปสรรคมากที่สุด คือ การจัดทำโครงการหมอยาชุมชน การจัดตั้งกองทุนยาที่บ้านแกนนำสนับสนุนเวชภัณฑ์ยา และเวชภัณฑ์มิใช่ยา ยังไม่ทั่วถึง การจัดทำโครงการปรับเปลี่ยนพฤติกรรมลดความเสี่ยงต่อการเป็นโรคความดัน โรคเบาหวาน และโครงการตรวจสอบสารพิษตกค้างในกระแสดเลือด ไม่เพียงพอกับความต้องการของชุมชน การรณรงค์ในการงดสูบบุหรี่ในที่สาธารณะ งดดื่มสุราในงานบุญ ไม่ใช้สารเสพติดในการทำงาน และไม่เล่นการพนันตามงานศพ ไม่ทั่วถึงทั้งชุมชน การเสนอโครงการแก้ปัญหาสุขภาพของคนในชุมชน ไม่ผ่านประชาคมหมู่บ้าน และการส่งเสริมให้ออกกำลังกาย หรือการเล่นกีฬาไม่ตรงกับความต้องการของชุมชน ปัญหาอุปสรรคดังกล่าวเกิดจากการดำเนินงานของกองทุนหลักประกันสุขภาพท้องถิ่นในระดับพื้นที่องค์การบริหารส่วนตำบลทุ่งก่อ อำเภอเวียงเชียงรุ้ง จังหวัดเชียงราย ขาดงบประมาณในการทำงานอย่างต่อเนื่อง โดยเฉพาะการจัดงบการสนับสนุนเวชภัณฑ์ยา และเวชภัณฑ์มิใช่ยา ในการจัดตั้งกองทุนยา งบประมาณในการประชาสัมพันธ์ ทำให้มีการประชาสัมพันธ์อย่างต่อเนื่อง ซึ่งจากการศึกษาพบว่า ประชาชนกลุ่มตัวอย่างเกินครึ่งไม่รู้จักกองทุนหลักประกันสุขภาพท้องถิ่น

ในระดับพื้นที่ หรือจำนวน 190 คน คิดเป็นร้อยละ 50.5 อีกทั้งที่รู้จักกองทุน ยังให้ความหมายของการดำเนินงานกองทุนระบบประกันสุขภาพท้องถิ่นผิดถึง ร้อยละ 36.0 สอดคล้องกับการศึกษาของ ชานูชัย ชัยสว่าง (2552: บทคัดย่อ) ได้ศึกษา ถึงการพัฒนาการดำเนินงานกองทุนหลักประกันสุขภาพในระดับท้องถิ่นอำเภอเฝ้าไร่ จังหวัดหนองคาย ผลการศึกษาพบว่า ปัญหา และอุปสรรคในการดำเนินการ ได้แก่ การรับรู้การดำเนินงานของกองทุนฯ ซึ่งยังขาดการประชาสัมพันธ์อย่างต่อเนื่อง และ ด้านการสมทบงบประมาณจากภาคประชาชนยังมีน้อยมาก และยังสอดคล้อง กับการศึกษาของ วรรณาทอง กวแก้ว (2554: บทคัดย่อ) ได้ศึกษาถึงการมีส่วนร่วม ของประชาชนในการดำเนินงานกองทุนหลักประกันสุขภาพระดับท้องถิ่นในจังหวัดยะลา ผลการศึกษาพบว่า ปัญหาอุปสรรคที่สำคัญ คือ ไม่มีเวลาร่วมกิจกรรม ไม่มีการประชาสัมพันธ์ให้ทราบอย่างทั่วถึง โดยมีข้อเสนอแนะว่าควรมีกิจกรรม ที่ทำให้ประชาชนเข้าถึง มีการแจ้งข่าวสารประชาสัมพันธ์ให้ทั่วถึง

3. แนวทางการเพิ่มประสิทธิภาพการปฏิบัติงานของกองทุนหลักประกันสุขภาพท้องถิ่นในระดับพื้นที่องค์การบริหารส่วนตำบลทุ่งก่อ อำเภอเวียงเชียงรุ้ง จังหวัดเชียงราย ถ้ามองในภาพรวมประชาชนในพื้นที่เห็นว่าการมีการปฏิบัติ หรือทำในระดับมากทุกด้าน เรียงตามลำดับดังนี้ ด้านการป้องกันและควบคุมโรค ด้านการบริหารจัดการ ด้านการแก้ปัญหาสุขภาพ ด้านการสร้างเสริมสุขภาพ และ ด้านการมีส่วนร่วมกับประชาชน เหตุผลสำคัญที่ประชาชนเห็นว่าการเพิ่ม ประสิทธิภาพการปฏิบัติงานของกองทุนระดับประกันสุขภาพในระดับมาก เนื่องจาก ประชาชนเห็นว่าการดำเนินงานดังกล่าวเป็นเรื่องที่ดี เป็นการสร้างเสริมสุขภาพ (Health Promotion) ซึ่งเกี่ยวข้องกับกิจกรรมที่ช่วยทำให้ประชาชนมีสุขภาพอนามัย แข็งแรง มีความรู้ในการดูแลตนเองการป้องกันโรคติดต่อ ซึ่งนอกจากจะเป็นผลดี ต่อตนเองและครอบครัวแล้ว ยังเป็นผลดีต่อส่วนรวมกล่าวคือ ลดรายจ่ายการรักษา พยาบาลของภาครัฐ ลดภาระการทำงานของแพทย์ พยาบาล และบุคลากรการแพทย์ สำหรับแนวทางในการเพิ่มประสิทธิภาพการปฏิบัติงานของกองทุนหลักประกันสุขภาพ ท้องถิ่นในระดับพื้นที่องค์การบริหารส่วนตำบลทุ่งก่อ อำเภอเวียงเชียงรุ้ง จังหวัดเชียงราย

* ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะการนำผลการวิจัยไปใช้

จากการวิจัยเรื่อง ความคิดเห็นของประชาชนเกี่ยวกับผลการดำเนินงาน กองทุนหลักประกันสุขภาพท้องถิ่นในระดับพื้นที่องค์การบริหารส่วนตำบลทุ่งก่อ อำเภอยางชุมน้อย จังหวัดศรีสะเกษ มีข้อเสนอแนะเพื่อนำผลการวิจัยไปใช้ดังนี้

1. ควรมีการจัดหางบประมาณ และแนวทางการประชาสัมพันธ์ ที่มีประสิทธิภาพ ทั้งการประชาสัมพันธ์ผ่านผู้นำท้องถิ่น โรงพยาบาลชุมชน หนังสือเล่มเล็ก รวมไปถึงสถานศึกษาในพื้นที่ เพื่อประชาสัมพันธ์การดำเนินงาน กองทุนหลักประกันสุขภาพท้องถิ่นในระดับพื้นที่องค์การบริหารส่วนตำบลทุ่งก่อ อำเภอยางชุมน้อย จังหวัดศรีสะเกษ ให้ประชาชนในพื้นที่ที่มีความรู้ ความเข้าใจ เกี่ยวกับการดำเนินงานของกองทุนหลักประกันสุขภาพท้องถิ่น ซึ่งจะส่งผลต่อการเข้ามามีส่วนร่วมในการดำเนินงานของกองทุนหลักประกันสุขภาพท้องถิ่น

2. คณะกรรมการบริหารกองทุนหลักประกันสุขภาพท้องถิ่น ควรมีการประชุม เป็นประจำ อย่างน้อยเดือนละ 1 ครั้ง เพื่อประมวลข้อมูลการดำเนินงานของกองทุน รวมถึงสถานการณ์ด้านสุขภาพของประชาชนในพื้นที่ เพื่อให้การดำเนินงาน เป็นไปตามวัตถุประสงค์และเป็นไปตามหน้าที่ที่ได้กำหนดไว้เป็นหลักเกณฑ์และ เป็นไปตามระเบียบของกองทุนหลักประกันสุขภาพท้องถิ่น

3. ควรส่งเสริมความรู้ความเข้าใจของคณะกรรมการกองทุนหลักประกัน สุขภาพท้องถิ่น เจ้าหน้าที่ที่รับผิดชอบโดยตรง โดยการฝึกอบรมเพิ่มเติมองค์ความรู้ ในด้านต่างๆ อีกทั้งเจ้าหน้าที่ควรศึกษาระเบียบกองทุนให้เข้าใจอย่างชัดเจนภายใต้ ข้อบังคับของกองทุนก่อนการปฏิบัติงานเพื่อให้เกิดประสิทธิภาพ

4. ควรมีการกำหนดคุณสมบัติบุคคลที่จะมาดำเนินงานกองทุนหลักประกัน สุขภาพท้องถิ่น จะต้องมีความรู้ด้านงานสาธารณสุขชุมชน การสร้างเสริมความรู้ แก่คณะกรรมการกองทุนโดยจัดให้มีการฝึกอบรมเชิงปฏิบัติการ และการจัดทำคำสั่ง แต่งตั้งกรรมการเพื่อมอบหมายหน้าที่ความรับผิดชอบตามความเหมาะสมของ แต่ละบุคคล แล้วปิดประกาศให้รับทราบทั่วกัน ตลอดจนทำเป็นหนังสือราชการ เพื่อแจ้งให้กรรมการรับทราบ

5. เพิ่มบทบาทของประชาชนให้เข้ามามีส่วนร่วมในการดำเนินงานของ กองทุนมากขึ้น โดยการเข้าร่วมเป็นคณะกรรมการกองทุน ร่วมในการจัดกิจกรรมเวที สาธารณะ และแสดงความคิดเห็นผ่านช่องทางต่างๆ มากขึ้น นอกจากนี้กองทุน

หลักประกันสุขภาพท้องถิ่น ควรสนับสนุนให้ประชาชนเสนอโครงการสร้างสุขภาพ และรับการสนับสนุน เพื่อเพิ่มการเรียนรู้ในการใส่ใจสุขภาพตนเอง

ข้อเสนอแนะการวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรศึกษาถึงแรงจูงใจในการปฏิบัติงานการดำเนินงานกองทุนหลักประกันสุขภาพท้องถิ่นของผู้นำท้องถิ่น และคณะกรรมการกองทุนหลักประกันสุขภาพท้องถิ่นในระดับพื้นที่องค์การบริหารส่วนตำบลทุ่งก่อ อำเภอเวียงเชียงรุ้ง จังหวัดเชียงราย
2. ควรศึกษาถึงการมีส่วนร่วมของประชาชนในการดำเนินงานกองทุนหลักประกันสุขภาพท้องถิ่นในระดับพื้นที่องค์การบริหารส่วนตำบลทุ่งก่อ อำเภอเวียงเชียงรุ้ง จังหวัดเชียงราย
3. ควรศึกษาหรือวิจัยในพื้นที่ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นอื่น เพื่อเปรียบเทียบ ผลการศึกษา และนำข้อมูลมาใช้ในการกำหนดนโยบายขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

ภาพจาก: http://www.siamintelligence.com/wp-content/uploads/2014/05/1926768_610307479047554_757035052_n-620x413.jpg

เอกสารอ้างอิง

- ชาญชัย ชัยสว่าง. การพัฒนาการดำเนินงานกองทุนหลักประกันสุขภาพในระดับ
ท้องถิ่นอำเภอเฝ้าไร่ จังหวัดหนองคาย. วิทยานิพนธ์ ส.ม. (การจัดการระบบ
สุขภาพ) มหาสารคาม: มหาวิทยาลัยมหาสารคาม, 2552.
- วรรณาทอง กาวแก้ว. การมีส่วนร่วมของประชาชนในการดำเนินงานกองทุน
หลักประกันสุขภาพระดับท้องถิ่นในจังหวัดยะลา. การศึกษาอิสระ ส.ม.
(บริหารสาธารณสุข) นราธิวาส: มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช, 2554.
- สถาบันการจัดการระบบสุขภาพ. การจัดการระบบสุขภาพ. สงขลา: มหาวิทยาลัย
สงขลานครินทร์, 2554.
- สัญญา ไมตรีสวัสดิ์. การปรับปรุงการดำเนินงานกองทุนหลักประกันสุขภาพระดับ
ท้องถิ่นองค์การบริหารส่วนตำบลบัวทอง อำเภอเมืองบุรีรัมย์ จังหวัดบุรีรัมย์.
การศึกษาอิสระ รป.ม. (การปกครองท้องถิ่น) ขอนแก่น: มหาวิทยาลัยขอนแก่น,
2553.
- องค์การบริหารส่วนตำบลห้วยก่อ. แผนพัฒนาตำบล. เชียงราย: องค์การบริหารส่วนตำบลห้วยก่อ,
2555.